

Té Catalunya dret a l'autodeterminació?

written by Ferran Planell | 24 d'abril de 2017

El fet que Espanya no ens reconegui, als catalans, el nostre dret d'autodeterminació com a poble, no és com s'ha dit tants cops un problema de manca de cultura democràtica –que hi és–, sinó més aviat una qüestió de caràcter conceptual. Una qüestió de lèxic, m'atreveria a dir.

És del tot cert que l'article 2 de la seva constitució diu: *“La Constitución se fundamenta en la indisoluble unidad de la Nación española, patria común e indivisible de todos los españoles, ...”* Ara bé, si realment volien encabir al poble català dins d'Espanya i considerar als catalans com a espanyols, potser haurien d'haver estat una mica més curiosos en la redacció del posterior article 10.2. Al seu contingut ja hi arribarem. Repassem primer una miqueta què diu respecte al dret d'autodeterminació la legislació internacional i anem a veure com ho entoma la *“Constitución espanyola”*.

A 26 de juny de 1945 a San Francisco, en acabar la Conferència de les Nacions Unides sobre Organització Internacional, es va signar La Carta de les Nacions Unides, que va entrar en vigor el 24 d'octubre del mateix any. En el seu Capítol I, article 1.2 diu: “Fomentar entre les nacions relacions d'amistat basades en el respecte al principi d'igualtat de drets i al de **la lliure determinació dels pobles**, i prendre les mesures adients per enfortir la pau universal”.

Posteriorment, ja a les acaballes del 1966, concretament el 16 de desembre, dins del si de l'Assemblea General de les Nacions Unides, van ser adoptats dos tractats internacionals sobre els drets humans, el [Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics](#) i el [Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals](#). Tot i que no van entrar en vigor fins al

1976 i amb pocs mesos de diferència, en la seva Part I, article 1, ambdós són coincidents en la redacció donada i comencen dient: **“Tots els pobles tenen dret a l'autodeterminació**. En virtut d'aquest dret determinen lliurement el seu estatut polític i procuren també pel seu desenvolupament, econòmic, social i cultural”.

Entremig, el 10 de desembre de 1948, va ser adoptada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, mitjançant la seva resolució 217 A (III), la [Declaració Universal de Drets Humans](#), que amb la seva trentena d'articles enumera tots i cadascun d'aquells drets considerats bàsics i que “s'haurien d'aplicar”, sense excepció, a tota persona pel sol fet d'haver nascut ésser humà. I em sap greu haver fet servir “s'haurien d'aplicar” en lloc de “s'apliquen”, però la realitat és la que és i massa cops els mateixos governs dels països que integren l'ONU se'ls passen per l'engonal.

Per molt que us sembli estrany amb tot el que està passant amb el dret a decidir dels catalans, Espanya n'és membre des del 1955. Com a tal, a 28 de setembre del 1976, va ratificar l'esmentat Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals, ratificació que trobareu publicada al [BOE núm. 103, de 30 d'Abril de 1977](#) signada per, el llavors ja Rei, Juan Carlos i referendada pel també llavors Ministre d'Assumptes Exteriors Marcelino Oreja.

Dos anys més tard de l'esmentada ratificació i un del de la seva publicació, el 29 de desembre de 1978, entrà en vigor la [“Macrosanta Constitución Española”](#) i on trobarem en el seu article 10.2 del Títol I sobre els drets i deures fonamentals, la següent redacció: **“Las normas relativas a los derechos fundamentales y a las libertades que la Constitución reconoce se interpretarán de conformidad con la Declaración Universal de Derechos Humanos y los tratados y acuerdos internacionales sobre las mismas materias ratificados por España”**.

Caram! He quedat astorat. Ja som al cap del carrer. Vet aquí

el que arriba a dir l'article 10.2 al que ens hem referit al començament. A què ve tanta discrepància, doncs, si de fet Espanya reconeix el dret d'autodeterminació dels pobles?

Després de donar-li moltes voltes, em sembla que he trobat el perquè de tot plegat. El problema és que no tenen clar el concepte "poble".

Ho entendreu de seguida. Si anem a la versió online del [Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans](#) i cerquem l'entrada "poble", obtindrem això:

poble

1 1 m. [LC] [AD] [AN] **Conjunt dels habitants d'un territori, d'un país, units per vincles socials i polítics i per una identitat cultural comuna forjada històricament. *El poble català. El poble francès.***

1 2 m. [LC] Conjunt dels habitants d'una ciutat, d'una vila, etc. *Tot el poble ha participat en l'organització de la festa.*

1 3 [LC] [RE] el poble cristià El conjunt dels cristians.

1 4 [RE] el poble sant El poble elegit de Déu, els jueus.

2 m. [LC] [AD] Població petita, especialment que no és ciutat ni vila. *El poble de Gisclareny. És un poble de mala mort.*

3 1 m. [LC] [AN] Conjunt de ciutadans que constitueixen les classes socials no dominants. *Gent del poble. La revolta del poble contra el poder de la burgesia.*

3 2 [LC] [HIH] baix poble [o poble menut] *El grup més baix en l'estratificació social.*

Ara, anem a fer el mateix a la versió online del "[Diccionario de la lengua española de la Real Academia Española](#)" Què hi trobarem? Això:

pueblo

Del lat. *popŭlus*.

1. m. *Ciudad o villa.*

2. m. *Población de menor categoría.*

3. m. *Conjunto de personas de un lugar, región o país.*

4. m. *Gente común y humilde de una población.*

5. m. ***País con gobierno independiente.***

Deixant a banda que el nostre està certament més elaborat i que és més ric pel que fa a definició, heu copsat la subtil diferencia entre la primera accepció del nostre i la cinquena del d'ells? I que si l'ordre s'ha d'entendre com a prioritat en els conceptes, el d'ells i el nostre és gairebé invers? I que mentre nosaltres diem: "Població petita, especialment que no és ciutat ni vila", ells en la seva primera accepció són taxatius: "*Ciudad o villa*"?

Potser si la "*Villa de Madrid*" demana el dret d'autodeterminació, els el concedeixen.

No em consta l'existència de cap Real Acadèmia de l'Anglès. Potser per això és un idioma dinàmic, de canvis constants i evolució natural que està contínuament desenvolupant-se i pot arribar a considerar-se més flexible que d'altres. Per tant, ens haurem d'acabar preguntant quin sentit tenia "peoples", al 1945 i al 1966, per als redactors dels dos texts internacionals. Vosaltres què creieu?

Un problema de lèxic? Que no ens manqui la ironia.